

Històries urbanes

Xavier Foguet

Quan encara no sabíem res, de Josep Miró Coromina. Direcció: Josep Miró. Intèrprets: Mercè Boher, Isabel Cabós, Òscar Castellví, Oriol Genís, Natan Paruzel, Joan Maria Segura i Daniel Ventosa. Música: Natan Paruzel. Escenografia: Maria Pons i Sara Reñé. Teatre Tantarantana, 14 de setembre de 2008.

La ciutat és antropòfaga: devora les ànimes. En els espais públics, els homes i les dones, a tot estirar, es miren i es reconeixen com a integrants de la mateixa espècie. Cadascú va a la seva, sense cap fil d'empatia, sense ni un punt de curiositat. És la selva urbana, en què no hi ha marge per a pensar en l'altre ni tenir cap feblesa compassiva. Malgrat tot, en cada persona, indiferenciada entre la multitud, hi ha una història. *Quan encara no sabíem res*, de Josep Miró Coromina [Premi de Teatre 50è Aniversari Crèdit Andorrà de 2007], convoca diverses històries individuals d'anònims urbanites que es desperten cada matí entre la novetat i la rutina.

Subtitulada «poema dramàtic per a sis veus urbanes i un músic», *Quan encara no sabíem res* proposa una narració en forma de predicció, en futur, d'allò que passarà als sis personatges i es recrea en jocs vocàlics i rítmics per fer que la paraula sigui generadora de l'acció dramàtica. Talment

com la cèlebre obra pirandelliana, les sis veus —corresponents a un administratiu esportista, una actriu fracassada, un funcionari competitiu, un marit suïcida, una dona somniadora i un rodamón subterrani— van a la cerca no pas d'un autor, sinó d'una història que, per atzar, fa entrecruar les seves vides. Com a preàmbul, contrapunt i cloenda, un músic de carrer, sortit de vés a saber quina tribu urbana, acompanya les peripècies d'aquests sis personatges amb una música tan estripada com el brogit de la ciutat.

El fil de la història coral es trenca de cop amb l'intent inútil de congelar, per uns segons, el ritme trepidant del món de cada dia i capgirar-ne completament el sentit: fer-lo més simpàtic, càlid, lluminós i agradable per a cadascun dels personatges i per a tots els qui transiten per les entranyes de la ciutat. És una idea una mica naïf, d'un ensucrat *happy world*, però que té l'encert de tallar el ritme narratiu —que es dilata fins al lllindar del

■ Instantània de *Quan encara no sabíem res*, de Josep Miró. Teatre Tantarantana, 14 de setembre de 2008 .
(Arxiu Teatre Tantarantana.)

tedi— i encarar el final de la història amb l'excel·lent monòleg, molt ben interpretat, de l'administratiu esportista en lluita cronomètrica contra el temps.

Els sis actors defensen bé els seus esquarterats papers i el músic psicodèlic, amb el seu desmenjament, hi posa la nota de color i els sons metàl·lics de la seva guitarra elèctrica. El text, prim com el paper de fumar, guanya considerablement amb una escenificació que en ressalta el millor mèrit: una ufanosa coralitat. Les sis veus edificuen una història d'anònims herois del quotidià que, si bé no tenen gaire densitat, s'ambienten en un entorn de sorolls i de traïts urbans que, com deia una

espectadora a la sortida, són «ben reals». Curiosament, la proposta de convertir en poesia una quotidianitat urbana és valorada sobretot per tot allò de real que conté, per tot allò que ens fa reconèixer la vivència de la ciutat oculta duta a l'escenari.

L'espai escènic emula la funcionalitat del paisatge urbà de la metròpoli subterrània. Una paret despullada de totxana al fons i una renglera de cadires de plàstic, coronada per un dispensador d'aigua. I prou. El joc de llums i els esgarips de la guitarra acaben de posar els matisos a aquesta partitura verbal que crea una coreografia de solos, duos o de conjunt per

■ Un altre moment de *Quan encara no sabíem res*, de Josep Miró.
(Arxiu Teatre Tantarantana.)

explicar una història resultant de la confluència d'històries individuals. Si la coralitat esdevé un dels millors encerts del text, l'escenificació d'aquestes veus heterogènies, d'aquesta partitura en forma d'agrupaments coreogràfics en l'espai, es converteix en el millor atot del muntatge, perquè dinamitza el text i ajuda a visualitzar-lo de seguida.

Quan encara no sabíem res és una proposta senzilla, gairebé un exercici d'escassament no una hora de durada, ben resolta, però que hauria millorat molt més amb una mica de gruix argumental, sobretot si s'hagués apregonat en la dimensió sociològica o antropològica de la ciutat invisible. Les històries són massa simples perquè prenguin una volada paradigmàtica d'unes actituds i d'uns comportaments urbans significatius. No hi ha una mirada en profunditat de tot el que amaga la ciutat subterrània. Ans al con-

trari: l'obra es queda en l'anècdota i en l'epidermis i, llevat d'algun moment, no ateny el lirisme que revaloraria el real, ni atorga gruix ideològic a la coralitat.

No està malament, val a dir-ho, que un muntatge provinent d'un taller de l'Institut del Teatre faci el salt a una sala alternativa barcelonina com el Teatre Tantarantana, però sap greu que, posats a fer conèixer un dramaturg novell, no sigui amb *Les dones de Caïn* [Premi Ramon Vinyes de Teatre de 2005], o amb algun altre text del mateix autor, més consistent que no pas l'exercici escènic que és *Quan encara no sabíem res*. En aquest sentit, dit sigui de passada, no deixa de ser un mal símptoma que cap dels textos guardonats en un premi de prestigi com el Ramon Vinyes de Teatre —que ha superat amb penes i treballs la sisena edició— no hagi aconseguit encara arribar als escenaris professionals.